

**NATIONAL BREAST
AND OVARIAN
CANCER CENTRE**

Vietnamese
September 2005
Updated February 2009
[OTH-7635]

Do You Have A Breast Change?

Tài liệu này nhằm giúp quý vị hiểu rõ hơn về những nguyên nhân đưa đến những thay đổi ở vú, và những thử nghiệm cần thiết có thể dùng để tìm ra nguyên nhân gây ra sự thay đổi ở vú của mình. Tài liệu này dựa trên những hiểu biết thu thập được nhờ vào các nghiên cứu.

Những nguyên nhân nào gây ra sự thay đổi ở vú?

Thông thường các phụ nữ để ý thấy những thay đổi trên vú của mình, nhưng đa số những thay đổi này không phải là dấu hiệu của ung thư vú.

Những thay đổi ở vú có thể là do:

- **Sự thay đổi của kích thích tố**

Sự thay đổi của kích thích tố có thể làm cho vú bị sưng, đau, hoặc làm khi vú bị nổi bướu trong khi có kinh, hoặc khi dùng kích thích tố để ngừa thai, hoặc khi quý vị dùng phương pháp thay kích thích tố để trị các chứng khó chịu trong thời kỳ tắt kinh (HRT).

- **U xơ (Fibroadenoma)**

U xơ là một bướu trơn, cứng, di chuyển từ chỗ này sang chỗ khác và gồm các mô xơ và hạch, thường thấy ở các phụ nữ còn trẻ. U xơ không phải là ung thư và thường cứ để yên cũng không sao, sau khi đã được bác sĩ xét nghiệm thấy chúng là các u xơ. Tuy nhiên, nếu u xơ cứ tiếp tục phát triển hoặc thay đổi hình dạng có thể cần phải giải phẫu.

- **U nang (Cysts)**

U nang là những bọc nước thường thấy ở các phụ nữ từ 35 – 50 tuổi hoặc ở những người đang dùng phương pháp thay kích thích tố để trị các triệu chứng trong thời kỳ tắt kinh (HRT). U nang không phải là ung thư và thường có thể để yên không cần phải mổ. Nếu u nang sưng, đau hoặc nếu bướu nổi lên, bác sĩ có thể dùng một kim nhỏ rút nước cho bướu xẹp đi.

- **Ung thư vú**

Chứng ung thư vú xảy ra khi các tế bào khác thường ở vú phát triển quá nhanh. Ung thư vú thường xảy ra ở các phụ nữ lớn tuổi. Hơn 78% các trường hợp ung thư vú xảy ra ở các phụ nữ từ 50 tuổi trở lên. Khi bị ung thư vú, điều quan trọng là cần được chữa trị sớm, trước khi các tế bào ung thư lan qua các bộ phận khác trên thân thể.

Dùng phương pháp thử nghiệm nào để khám phá ra những thay đổi trên vú của mình?

Nếu quý vị hay bác sĩ của mình khám phá thấy những thay đổi trên vú, có một số những bước cần thực hiện nhằm giúp tìm ra nguyên nhân gây ra những thay đổi này. Những bước này gọi là “tam pháp” (ba phương pháp) và gồm:

1. Bác sĩ khám ngực và đặt ra những câu hỏi liên quan đến những thay đổi ở vú, tìm hiểu xem trong gia đình quý vị có ai từng bị ung thư vú bao giờ chưa.
2. Chụp hình vú, dùng quang tuyến chụp hình cả hai vú (mammograms) và / hoặc chụp hình bằng siêu âm (ultrasound) đặc biệt là tại những vùng có sự thay đổi, để bác sĩ chuyên khoa quang tuyến (radiologist) có thể xem xét.
3. Dùng phương pháp thử sinh thiết (biopsy hoặc core biopsy) lấy một mẫu tế bào hay mô ở vùng có sự thay đổi ra cho một bác sĩ chuyên khoa bệnh lý (pathologist) xét nghiệm bằng kính hiển vi.

Mỗi thử nghiệm được thực hiện theo số thứ tự nói trên và kết quả được đưa ra nghiên cứu để tìm ra nguyên nhân của sự thay đổi. Không phải bất cứ ai cũng cần phải thử ba phương pháp nói trên để tìm ra nguyên nhân gây ra những thay đổi ở vú. Tuy nhiên điểm quan trọng là quý vị cần tiếp tục tìm hiểu về sự thay đổi ở vú của mình cho đến khi tìm thấy nguyên nhân và dùng các thử nghiệm để xác định các nguyên nhân này.

Phần lớn các phụ nữ sẽ không thấy có dấu hiệu của ung thư qua các thử nghiệm nói trên. Tuy nhiên, điểm quan trọng là nếu bất cứ thử nghiệm nào khám phá dấu hiệu của ung thư, quý vị cần được giới thiệu đến một bác sĩ chuyên khoa ung thư vú để được khám thêm hoặc để được chữa trị.

Những bước liên quan đến việc khám bướu vú, vú bị sưng hoặc da vú dày lên?

Một số thử nghiệm được thực hiện khi khám bướu ở vú, vú bị sưng hoặc bất cứ vùng nào trên vú khi sờ hoặc nhìn thấy có vẻ khác thường. Trung Tâm Chuyên Môn Về Ung Thư Vú Quốc Gia (National Breast Cancer Centre*) đưa ra những hướng dẫn nhằm giúp các bác sĩ toàn khoa khám xét những thay đổi này.

Nếu có những thắc mắc hoặc bận tâm về việc khám xét những thay đổi trên vú của mình, điểm quan trọng là quý vị nên hỏi bác sĩ của mình hoặc nên hỏi thêm ý kiến một nhà chuyên môn y khoa khác.

Việc thử nghiệm

1. Khám vú và tìm hiểu tiền sử bệnh lý gia đình.

Bước đầu tiên, quý vị nên đến bác sĩ gia đình để nhờ khám ngực. Bác sĩ sẽ khám và hỏi về những thay đổi ở vú và những chi tiết liên quan đến tiền sử bệnh lý những người trong gia đình. Những chi tiết kể trên sẽ giúp cho bác sĩ quyết định xem những thay đổi này bình thường hoặc giả cần thử nghiệm thêm để tìm ra nguyên nhân của những thay đổi nêu trên. Dù những thay đổi này có vẻ bình thường và không cần phải thử nghiệm thêm, bác sĩ có thể đề nghị quý vị trở lại để tái khám trong vòng từ hai đến ba tháng để họ khám lại những thay đổi nêu trên.

2. Chụp hình vú: dùng quang tuyến X và / hoặc siêu âm

Thử nghiệm thứ nhì là chụp hình vú, gồm chụp quang tuyến và chụp hình bằng siêu âm. Đối với một số phụ nữ, có thể phải dùng cả hai phương pháp vừa kể mới thu thập đủ dữ kiện liên quan đến những thay đổi ở vú.

Chụp quang tuyến ngực ung thư vú (Mammograms) các nhà chuyên môn sẽ dùng quang tuyến X có cường độ thấp để chụp hình vú. Quang tuyến X có thể phát giác ra những bướu ung thư cực nhỏ. đôi khi có kích thước chỉ bằng hạt gạo. Khi chụp quang tuyến, vú được kẹp giữa hai đĩa gắn trên máy chụp quang tuyến chừng vài giây, nó có thể làm cho nhiều phụ nữ thấy khó chịu hoặc đau đớn. Muốn nhìn thấy rõ hơn vùng có những thay đổi, bác sĩ có thể yêu cầu chụp hình vú ở những góc cạnh khác nhau. Việc chụp quang tuyến như thế hoàn toàn khác hẳn với việc chụp quang tuyến để ngừa ung thư vú thông thường (screening)

Đối với những phụ nữ tuổi từ 35 trở lên thấy có những thay đổi trên vú của mình, chụp hình vú thường là phương pháp thử nghiệm đầu tiên bác sĩ đề nghị.

Chụp hình dùng siêu âm: phương pháp này dùng sóng âm thanh có tần số cao để tìm những thay đổi ở vú. Khi chụp hình bằng siêu âm, người ta sẽ xoa lên da vú của quý vị một lớp kem (gel) làm cho da trơn và dùng một hệ thống truyền âm nhỏ (transducer) rà trên mặt da.

Chụp hình bằng siêu âm chính xác hơn là dùng quang tuyến X, đặc biệt là khi được dùng để khám phá ra những thay đổi ở vú của các phụ nữ còn trẻ. Các mô ở vú của họ thường dày hơn. Do đó người ta đề nghị dùng siêu âm để làm thử nghiệm đầu tiên cho các phụ nữ dưới 35 tuổi và cho các phụ nữ đang có thai hoặc đang cho con bú vì mô vú của họ dày hơn khó dùng quang tuyến X để chụp.

3. Sinh thiết: dùng kim rút mẫu tế bào để thử

Nếu vú nổi bướu, hay sưng hoặc một khu vực nào đó trên vú thay đổi nhưng không phải do sự thay đổi của kích thích tố hoặc do u nang, người ta có thể dùng một kim nhỏ rút một mẫu tế bào gọi là (biopsy hay core biopsy) ra thử để tìm nguyên nhân.

Thử sinh thiết dùng kim nhỏ (Fine needle aspiration biopsy) người ta sẽ dùng một kim nhỏ rút mẫu tế bào trong bướu ở vú hay vùng có sự thay đổi ra để thử.

Thử sinh thiết dùng kim lớn (Core biopsy) cũng tương tự như phương pháp nói trên, nhưng người ta dùng một cây kim lớn hơn và đồng thời gây tê ở chỗ kim đâm vào để rút tế bào.

Những bước liên quan đến việc theo dõi những thay đổi ở đầu vú?

Tuy những phương pháp thử nghiệm có thể tương tự như việc khám vú, những giai đoạn được thực hiện nhằm theo dõi những thay đổi ở đầu vú có thể khác với việc khám bướu vú, vú sưng hoặc một khu vực trên vú khi sờ vào có cảm giác hay thấy khác thường.

Đầu vú chảy nước

Bước đầu tiên là khám vú và đặt những câu hỏi để tìm nguyên nhân đầu vú bị chảy nước. Đa số những trường hợp đầu vú bị chảy nước không hẳn là do ung thư.

Những dấu hiệu có thể là triệu chứng của ung thư nếu như đầu vú:

- chảy nước mà không cần nặn đầu vú hay nắn vú
- nước chảy ra từ một tuyến duy nhất trên một đầu vú
- nước có lẫn máu hoặc khi thử thấy có máu
- nước mới chảy ra và xảy ra ở phụ nữ từ 60 tuổi trở lên

Nếu thấy bất cứ dấu hiệu nào kể trên, dùng phương pháp chụp hình bằng quang tuyến và / hay bằng siêu âm có thể giúp bác sĩ có thêm dữ kiện liên quan đến nguyên nhân gây ra việc đầu vú bị chảy nước và giới thiệu đến một bác sĩ chuyên khoa để tìm hiểu thêm

nguyên nhân. Nếu nước ở đầu vú không có những dấu hiệu như kể trên, thì không cần phải thử nghiệm thêm.

Tuy nhiên bác sĩ có thể đề nghị với quý vị trong vòng từ hai đến ba tháng sau trở lại để tái khám. Nếu nước ở đầu vú cứ tiếp tục nhả ra, điểm quan trọng là cần phải thử nghiệm thêm để tìm nguyên nhân.

Sự thay đổi ở đầu vú

Nếu có những thay đổi mới về hình dạng của đầu vú hoặc đầu vú trông khác với bình thường, bước đầu tiên là bác sĩ sẽ khám và hỏi quý vị để tìm nguyên nhân sự thay đổi.

Chụp hình bằng quang tuyến và / hay bằng siêu âm có thể có thêm dữ kiện liên quan đến nguyên nhân gây ra sự thay đổi ở đầu vú.

Những dấu hiệu có thể là triệu chứng của ung thư nếu như:

- đầu vú thụt vào – nghĩa là đầu vú thụt vào và không có cách nào kéo trở lại hình dáng bình thường, và thay vì đầu vú lồi ra nó lại thụt hẳn vào.
- đầu vú đóng vảy hay có lớp da cứng; bị loét hay sưng đau; hoặc có màu đỏ khác thường.
- khi nắn đầu vú thấy có nổi cục.

Nếu thấy bất cứ dấu hiệu nào nói trên, quý vị cần được giới thiệu ngay đến một bác sĩ chuyên khoa để tìm hiểu thêm nguyên nhân. Nếu sự thay đổi ở đầu vú không có những dấu hiệu như kể trên, thì không cần phải thử nghiệm thêm. Tuy nhiên bác sĩ có thể đề nghị quý vị trở lại để tái khám trong vòng từ hai đến ba tháng. Nếu những thay đổi ở đầu vú cứ tiếp tục xuất hiện, điểm quan trọng là cần phải thử nghiệm thêm để tìm nguyên nhân.

Tài liệu này tóm tắt những chi tiết ghi trong cuốn “Những thay đổi ở vú” Breast changes” do Trung Tâm Chuyên Môn Về Ung Thư Quốc Gia (*. National Breast Cancer Centre*) ấn hành. Muốn có cuốn sách nói trên quý vị có thể tìm đến địa chỉ sau đây trên hệ thống liên mạng: www.nbcc.org.au (nguyên bản bằng Anh ngữ)

Do You Have A Breast Change? was prepared and produced by:
National Breast Cancer Centre*.

National Breast and Ovarian Cancer Centre

Level 1 Suite 103/355 Crown Street Surry Hills NSW 2010
Tel: +61 2 9357 9400 Fax: +61 2 9357 9477 Freecall 1800 624 973
Website: www.nboocc.org.au
Email: director@nboocc.org.au

© National Breast Cancer Centre* 2005

This work is copyright. Apart from any use as permitted under the Copyright Act 1968, no part might be reproduced by any process without prior written permission from National Breast and Ovarian Cancer Centre. Requests and enquiries concerning reproduction and rights should be addressed to the Corporate Communications Manager, National Breast and Ovarian Cancer Centre, director@nboocc.org.au.

Copies of this booklet can be downloaded from the National Breast and Ovarian Cancer Centre website: www.nboocc.org.au or ordered by telephone: 1800 624 973

Recommended citation

National Breast Cancer Centre*. *Do You Have A Breast Change?*
National Breast Cancer Centre*, Surry Hills, NSW, 2005.

Disclaimer

National Breast and Ovarian Cancer Centre does not accept any liability for any injury, loss or damage incurred by use of or reliance on the information. National Breast and Ovarian Cancer Centre develops material based on the best available evidence, however it cannot guarantee and assumes no legal liability or responsibility for the currency or completeness of the information.

National Breast and Ovarian Cancer Centre is funded by the Australian Government Department of Health and Ageing.

* Trong tháng Hai 2008, Trung tâm Ung thư Vú Quốc gia hợp nhất với Chương trình Ung thư Buồng trứng (NBCC) và đổi tên thành Trung tâm Ung thư Vú và Buồng trứng Quốc gia (NBOCC).